



## Češi stále podceňují rizika koronavirové nákazy

*(Praha, 10. února 2021)* Z opakovaného výzkumu postojů a chování české veřejnosti organizovaného Světovou zdravotnickou organizací a Ministerstvem zdravotnictví, s podporou Ústavu veřejného zdravotnictví a medicínského práva 1. lékařské fakulty UK, vyplývá, že Češi riziko infekce stále podceňují, opatření zaměřená na kontrolu pandemie dostatečně nedodržují, byť je považují za vcelku správná, ale často obtížně srozumitelná a proveditelná. Na druhou stranu je zde rostoucí odhodlání, nechat se proti novému koronaviru očkovat. Důvěra ve zdravotníky, vědecké a zdravotnické instituce je vysoká, zatímco důvěra v úřady a média je relativně nízká.

Za necelé tři týdny uplyne rok od zachycení prvního případu nákazy novým koronavirem v České republice. Od té doby se prokázala nákaza již u více než jednoho milionu osob, bylo provedeno více než šest milionů testů a nemocniční léčbu prodělává pravidelně kolem šesti tisíc pacientů. *„Uvedená čísla svědčí o mimořádném nasazení lékařů a dalších zdravotníků a fakt, že takové extrémní zatížení zvládají, naznačuje, že naše zdravotnictví je v lepší kondici, než se někdy tvrdí, byť je to za cenu enormního úsilí. Lékaři jsou považováni za nejdůvěryhodnější mezi všemi osobami a institucemi, které se snaží problém řešit, ať už to jsou lékaři v nemocnicích (mají důvěru 83%) nebo praktičtí lékaři (80%)“* prohlásil prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc., předseda České lékařské společnosti J.E. Purkyně.

Výzkum „Behaviorální aspekty epidemie COVID-19 v České republice“ je součástí mezinárodního monitoringu postojů a chování veřejnosti k epidemii nového koronaviru, který organizuje Světová zdravotnická organizace ve spolupráci s Universitou Erfurt (SRN) v 15 zemích evropského regionu. *„Cílem projektu je poskytnout spolehlivá data ke zlepšení tvorby politiky a identifikaci oblastí, které vyžadují zvláštní pozornost. Tato data poskytují cenné informace o tom, jak občané chápou opatření zavedená v reakci na pandemii, jak jim rozumějí, jaké problémy v komunikaci mohou nastat a také jaké jsou důvody vysoké nebo nízké úrovně dodržování těchto opatření a rovněž odhodlání podstoupit vakcinaci proti nemoci COVID-19 v čase“* řekl dr. Srdan Matić, ředitel kanceláře WHO v České republice.

V České republice se výzkumu ujal tým pracovníků Ústavu veřejného zdravotnictví a medicínského práva 1. lékařské fakulty UK. Výzkum se realizoval opakovaně ve dnech 11. srpna a 24. listopadu 2020 a 19. ledna 2021 s použitím jen nepatrně pozměněného dotazníku. Sběr dat metodou online dotazování provedla agentura IPSOS a zpracování výsledků bylo provedeno na Universitě v Erfurtu. Dotazováno bylo vždy 1 000 respondentů starších 18 let vybraných kvótním výběrem tak, aby složení souboru odpovídalo složení obyvatel v této věkové skupině.

Autoři výzkumu konstatují, že úroveň znalostí, týkajících se rizik, je relativně vysoká a mezi prvním a třetím šetřením se ještě zvýšila až na 96%. *„Co je ovšem zvláště znepokojující, je značný pokles srozumitelnosti opatření, které směřem k veřejnosti komunikuje vláda a Ministerstvo zdravotnictví: celkem 45% respondentů soudí, že je pro ně obtížné, porozumět tomu, co se jim říká a co se po nich chce“* říká vedoucí řešitelského týmu PhDr. Zdeněk Kučera.

Jedním z nejdůležitějších zjištění byl nárůst podílu respondentů rozhodnutých podstoupit očkování proti COVID-19 mezi druhým a třetím šetřením. *„Podle našich zjištění, došlo k nárůstu o 15%, z 38% na 53%. Poprvé tedy více než polovina dotázaných je odhodlána nechat se očkovat. Statisticky vyšší míru odhodlání projevují ti, kteří jsou přesvědčeni, že virus je jim nablízku, kteří nevěří, že pandemie představuje jen mediální bublinu a rozhodnutí jsou spíše muži než ženy“* konstatuje členka

výzkumného týmu MUDr. Alena Šteflová, Ph.D. a dodává, že „až 85 % dotázaných vnímá důležitost očkování jako faktor pro návrat k životu bez restrikcí, především k setkávání s rodinou, přáteli a cestování. Důležitým faktorem se ukazuje doporučení vakcíny praktickým lékařem a také její bezplatnost“.

Vnímání rizika nákazy je mezi respondenty relativně nízké, byť se za posledních pět měsíců zvýšilo z 22% na 34%. S přetrvávající epidemií narůstá u obyvatel pocit bezmoci: v průběhu pěti měsíců narostl o 7%, z 23 na 30%. Jedním z nejdůležitějších zjištění je skutečnost, že 46% respondentů, kteří mají pocit, že trpí symptomy infekce koronaviru, nezůstávají doma a vystavují tak své okolí možnému šíření infekce. To svědčí o nízké úrovni prosociálního chování a zodpovědnosti vůči společnosti“ říká PhDr. Helena Hnilicová, Ph.D. z Ústavu veřejného zdravotnictví.

Kontakt:

Prof. MUDr. Štěpán Svačina, DrSc.  
předseda, Česká lékařská společnost J.E. Purkyně  
[stepan.svacina@cls.cz](mailto:stepan.svacina@cls.cz)

Mgr. Kristýna Kratochvílová  
TARGET-MD s.r.o.  
[kristyna.kratochvilova@target-md.com](mailto:kristyna.kratochvilova@target-md.com)  
777 871 057

Dr. Srdan Matic  
**Predstaviteľ WHO a vedouci  
Kanceláre WHO v ČR**  
[matrics@who.int](mailto:matrics@who.int)

Pavla Kortusova  
**Kanceláre WHO v ČR**  
[kortusovap@who.int](mailto:kortusovap@who.int)  
607 819 386